

Lokaal Bestuur
okt. '90

Sociale rol provincie moet

Ook de provincies hebben een belangrijke taak in de sociale vernieuwing, betoogde het Zuidhollandse statenlid Theo Roes in het vorige nummer van Lokaal Bestuur. Zijn Noordhollandse collega Friso de Zeeuw is het daar blijkens onderstaande reactie hartgrondig mee oneens.

De stelling van Theo Roes dat de provincie een belangrijke rol moet spelen in de sociale vernieuwing vind ik opmerkelijk. Ik had namelijk de indruk dat men het er zo angzamerhand over eens was dat de provincies op dat gebied nauwelijks een missie hebben.

Maar je moet altijd openstaan voor nieuwe inzichten en er is dus aanleiding om de argumentatie van Theo Roes aan een nadere beschouwing te onderwerpen. Het lijkt me het beste om lat

ten te geven voorbeelden. Allereerst noemt Roes de (door de provincies gesubsidieerde) ondersteuningsinstellingen die het uitvoerend, lokaal welzijnswerk met raad en daad verzijde staan. De provincies subsidiëren deze instellingen. De ondersteuningsinstellingen moeten inspelen op de vragen die de sociale vernieuwing oproept, vindt Roes terecht. Mijn ervaring is dat deze instituten uit eigener beweging als een speer op de lokale sociale vernieuwingsvragen inspelen. In dit opzicht zijn ze behoorlijk 'marktgevoelig'. Aanmoediging van de provincie in die richting is overbodig.

Daarbij is het belangrijk, zo gaat Roes verder, dat de instellingen praktijkgericht opereren en kwaliteit bieden. Inderdaad, maar dat is al jaren een probleem dat niet veel met sociale vernieuwing heeft te maken. Een aantal provincies poogt momenteel (opnieuw) met reorganisaties hierin verbetering te brengen.

Het tweede voorbeeld heeft betrekking op de ouderenzorg en propageert provinciale initiatieven voor de ontwikkeling van projecten die de traditionele scheidlijnen tussen verpleegtehuizen, bejaardenoord en aangepaste woonvormen doorbreken. Dit is een onderwerp dat al langer op de agenda van verschillende provinciebesturen staat. Om het nu ineens te plaatsen onder het motto sociale vernieuwing, vind ik vergezocht. Belangrijk is echter dat dit soort projecten pas van de grond kan komen, indien de rijksoverheid de regelgeving in de gezondheidszorg dereguleert, zoals ook Roes terecht opmerkt.

Voorbeeld drie. De provincies zouden het gemis aan kunstzinnige vorming in de basiseducatie en het voortgezet onderwijs kunnen opvullen met een

aanbod voor cultuur-educatie, eventueel met een aanbod van culturele evenementen op regionaal niveau. Mijn reactie: gebeurt vaak al, zij het op gescheiden schaal, want binnen de (beperkte) autonome financiële mogelijkheden van de provincies. En is dit ook al sociale vernieuwing?

Het vierde voorbeeld heeft betrekking op het beleidsterrein in de sfeer van ruimtelijke ordening, volkshuisvesting en recreatie. De essentie van de vernieuwing is hier gelegen in de verbetering „van het leefmilieu ook voor maatschappelijke achterstandsgroepen”, aldus Roes. Hij voegt eraan toe dat de provincies maar al te vaak uitgaan van het modale huishouden. Niet helemaal waar Theo, met name de provinciale PvdA-fracties vragen steevast aandacht voor de achterstandsgroepen in de ruimtelijke ordening. Dat we vervolgens vaak zelf niet weten wat we daar concreet mee aan moeten, is niet echt verwonderlijk. Want op lokaal niveau zal die verbetering van het leefmilieu toch voor 90% tot stand moeten komen. Provinciale bemoeienis daarmee, anders dan enigszins voorwaardenscheppend in de 'harde' regionale planologische en volkshuisvestingstaken, is niet effectief.

Mijn conclusie op basis van de voorbeelden is: Roes noemt bestaand provinciaal PvdA-beleid op beleidsterreinen die zeer zijdelings met de sociale vernieuwing hebben te maken „provinciale sociale vernieuwing”.

Is dat een probleem dan? Ik vind van wel.

Na een mistige en treurige discussie is uiteindelijk enige helderheid ontstaan over wat we onder sociale vernieuwing verstaan: primair bestrijding van maatschappelijke achterstand door scholing en arbeid; verbetering van de dagelijkse leefomgeving van mensen

in achterstandssituaties.

Overeenstemming ontstond over de vraag welke (overheids)instanties deze opgave moeten aanpakken: de gemeenten, met name de wat grotere.

Het besef groeide dat het weghalen van allerlei schotten tussen verschillende rijkssubsidiestromen en stroompjes een belangrijke voorwaarde is om sociale vernieuwingsprojecten te kunnen realiseren. Aan de uitwerking van dit laatste punt mankeert natuurlijk van alles. Maar gezien alle gedonderjaag in het voorbereiden betekent dit al met al niet eens zo'n slechte startpositie voor de sociale vernieuwing: de schade valt mee.

In deze situatie werkt het averechts als de provincies de sociale vernieuwing met koeieletters in hun vaandel gaan schrijven. Ik zie het al voor me, straks in de provinciale verkiezingsprogramma's: sociale vernieuwing alsnog bovenaan de politieke hitparade. Mogelijke gevolgen: pretenties die niet waargemaakt kunnen worden en bemoeizucht met de gemeenten, onder het mom van stimuleringsprojecten. Wat de provincies naar mijn idee wel aan de sociale vernieuwing kunnen bijdragen is nagaan of ze niet wat schotten in hun eigen subsidiegebouw kunnen wegnemen om de gemeenten meer ruimte te geven voor het uitvoeren van projecten.

Dat laatste wil Theo Roes misschien ook wel. Maar met zijn slotconclusie dat de provincie zich op sociaal gebied meer moet profileren en dat dit zelfs een 'politieke cultuurverandering op provinciaal niveau' vergt, ben ik het in elk geval hartgrondig oneens.

Friso de Zeeuw
statenlid Noord-Holland